

JOKAMIEHENOIKEUDET

Jokamiehen oikeutta on:

- jalan, hiihtäen ja pyöräillen luonnossa ja yksityistiellä liikkuminen
- satunnainen ratsastaminen
- luonnonmarjojen ja -sienien poimiminen
- luonnonvaraisten, rauhoittamattomien kukkien pienimuotoinen poimiminen
- maahan pudonneiden kuivien risujen ja oksien, lehtien ja neulasten, käpyjen ja pähkinöiden kerääminen
- tilapäinen oleskelu tai yöpyminen toisen maalla
- onkiminen ja pilkkiminen
- onkimatojen kaivaminen niin, ettei siitä jää pysyviä jälkiä eikä aiheudu vahinkoa
- rauhoittamattomien simpukoiden ja kotiloiden sekä niiden kuorien kerääminen
- surviaissääsken toukkien kerääminen vesistön pohjasta
- veneily, uiminen, sukeltaminen ja peseytyminen vesistössä
- tilapäinen ankkuroituminen
- maihinnousu lukuunottamatta erityiseen käyttöön otettuja alueita
- jäällä liikkuminen
- veden lippoaminen vesistöstä tai luonnonlähteestä
- suunnistaminen
- kalliokiipeily niin, ettei kallioon kiinnitetä kiinteitä kiinnikkeitä eikä sammalta tai jäkälää vaurioiteta
- kaivoskivennäisten jalkaisin etsiminen

Jokamiehen oikeudella ei saa:

- haitata maanomistajan maankäyttöä
- kulkea pihamaalla ja puutarhassa tai muulla kotirauhan suojaamalla alueella
- salakatsella tai kuvata kotirauhan suojaamalla alueella olevia (myös vesialueelta)
- kulkea julkisrauhan suojaamalla alueella (esim. tuotantorakennusten läheisyydessä)
- kulkea viljelyksessä olevilla pelloilla
- kulkea pellon suojakaistalla tai -vyöhykkeellä niin, että pinta rikkoontuu
- kulkea laitumella silloin, kun siellä on karjaa
- kulkea taimikoissa silloin, kun taimet ovat niin pieniä, että niitä on vaikea havaita ja ne voivat tallautua
- kulkea alueella, jossa ulkoilija voi häiritä metsänhakkuuta
- kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita
- poimia raakoja marjoja
- ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta
- ottaa sammalta tai jäkälää
- kerätä muurahaisten munia
- tehdä nuotiota toisen maalle
- kulkea erikseen perustetun lintujen tai karhujen katselupaikan lähistöllä
- häiritä kotirauhaa esim. oleskelemalla liian lähellä asumuksia tai meluamalla
- roskata luontoa
- hiihtää erikseen perustetulla ja merkityllä ns. ensilumen ladulla
- ajaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa
- ajaa koiravaljakolla (koska käytännössä edellyttää moottorikelkalla tehtyä uraa)
- harjoittaa ohjattua tai toistuvaa ratsastusta
- asettaa kiinteitä suunnistusrasteja
- tehdä geokätköä niin, että kätköllä kävijät aiheuttavat haittaa tai häiriötä tai maaston kulumista
- häiritä tai vahingoittaa lintujen pesiä ja poikasia
- pitää haaskaa
- ripustaa linnunpönttöjä tai keinopesiä
- harrastaa lennokkien lennättämistä, väri- tai muovikuulasotia
- tahallaan häiritä eläimiä
- kulkea vesialueella kesämökin tai laiturin lähistöllä (kotirauhan piirin suoja)
- kalastaa tai metsästää ilman asianomaisia lupia
- liikkua alueella, jossa ulkoilija voi häiritä kalastusta tai metsästystä
- tehdä luontoinventointeja, jos tiedoista muodostetaan henkilötietolain tarkoittama rekisteri
- käyttää toisen maata ilma-alusten nousu- ja laskupaikkana
- harrastaa kaikenlaista järjestettyä toimintaa